

MiljöenhetenHandläggare och telefon
Mathias Österdahl, 054-61 40 08Datum
2016-10-18
Ert datumVår beteckning
LK/161759
Er beteckningMiljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Svar på remiss om en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige

Landstinget har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss och vill lämna följande synpunkter.

WHO verifierar, tillsammans med andra nationella och internationella organisationer, kopplingen mellan klimatförändringar och folkhälsa. Begränsningen av en global temperaturökning och arbetet för framtida hållbara samhällen med minimal antropogen påverkan på miljön är därför av intresse för Landstinget i Värmland. En ambitiös klimatpolitik kommer därför alltid att stötts av landstinget, i synnerhet gällande utsläpp av växthusgaser samt omställning mot en fossilfri transportsektor.

Landstinget i Värmland är följaktligen till övervägande del positiv till intentionerna i betänkandet som rör bland annat utsläpp av växthusgaser, fossilfri fordonsflotta samt målområdet *frisk luft*. De förslag som Miljömålsberedningen presenterar uppfattas som ambitiösa, men inte realistiska. Landstinget i Värmland vill som komplettering till förslaget, framföra följande synpunkter.

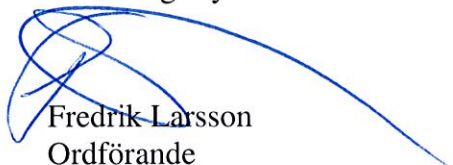
I förslaget diskuteras skogen och biprodukter från denna som en viktig framtida resurs, både som ersättare till fossilbränslen samt som kolsänka. Skogsvaror, produkter och biprodukter från skogsbruk är en viktig och nödvändig resurs, men är det alltid det bästa? Miljömålsberedningen bör ta hänsyn till livscykelperspektivet i sin analys och vidga vyerna mot exempelvis jordbruket där både viktiga biobaserade produkter och kolsänkor kan nyttjas.

Utökad handel av lokalproducerad mat och ekologiska varor, är något som kan förändra gemene mans dagliga klimat- och miljöpåverkan. Att skapa ekonomiska förutsättningar för exempelvis svenskproducerade livsmedel och ekologisk mat i allmänhet kommer fortsatt vara av vikt för att stimulera marknaden och utvecklingen av klimatsmarta måltider.

För att kunna leva upp till de ambitiösa målen kring utsläpp av växthusgaser och omställning av fordonsflottan är det nödvändigt att goda förutsättningar skapas för en sådan omställning. Både frågor som rör infrastruktur och logistiska lösningar för alternativa (förnyelsebara) drivmedel, men i synnerhet implementeringen av ekonomiska styrmedel i form av koldioxidbeskattning alternativt subventioner av förnyelsebara bränslen, anses viktigt. Nu är det dags för förändringar inom transportområdet och att vi börjar se effekterna av vår ambitiösa politik för fossilfrihet och netto-noll utsläpp inom sektorn.

Inledningsvis i delbetänkandet anges att bibehållen konkurrenskraft ska vara ett mål med klimat- och luftvårdsstrategin. Här kan skönjas ett defensivt sätt att tänka. Att ställa om samhället är en förutsättning för att ge svenska företag, organisationer och verksamheter ökade möjligheter och incitament att utveckla och sälja teknik, tjänster och idéer. Detta inte bara bibehåller utan stärker konkurrenskraften och kan bidra till att ytterligare utveckla den svenska välfärden. Ju snabbare omställningen kan ske desto bättre. För att detta ska vara möjligt krävs att Sverige i ökad utsträckning är progressiv i förhållande till EU:s regelverk, inte minst vad gäller ekonomisk styrmedel.

Landstingsstyrelsen

Fredrik Larsson
Ordförande

Gunilla Andersson
Landstingsdirektör

Synpunkter på remissen om "En klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige" och föreslaget remissvar på denna

- Vi delar Miljömålsberedningens bedömning att klimatfrågan behöver integreras i arbetet i alla politikområden och sektorer och på alla nivåer i samhället. **Landstingen och kommunerna** är viktiga nivåer, där stora insatser redan görs, men där det också finns stor potential att göra mer. Staten bör stötta det regionala och lokala klimatarbetet bland annat genom att tillhandahålla metoder och verktyg för enhetlig uppföljning av regionala och lokala klimatmål. Inom innovationspolitiken bör uppmärksammas att innovationer sker även inom landsting och kommuner.
- Det är mycket bra att Miljömålsberedningen i bred enighet mellan sex partier föreslår etappmål för 2030 och 2040 – detta är något som Landstinget i Värmland efterlyste i vårt yttrande över beredningens förra delbetänkande (SOU 2016:21). **Etappmålen borde dock utgå från att utsläppsminskningen behöver gå fortare i början** – dels för att de totala ackumulerade utsläppen då blir mindre, men också för att det ofta är lättast att minska utsläpp i början och ju mer man redan gjort desto svårare blir det minska utsläpp ytterligare. Det hade varit bra om beredningen även hade övervägt några utsläppsminskingsbanor mellan alternativ 1 och alternativ 4 (jfr fig. 5.2, sid. 124 i betänkandet).
- Det är också mycket bra att Miljömålsberedningen i bred enighet mellan sex partier föreslår ett ambitiöst etappmål för transportsektorns utsläpp 2030. Det är dock **oklart varför miljömålsberedningen är mindre optimistisk än den tidigare utredningen om en fossilfri fordonsflotta** (SOU 2013:84) om möjligheterna att minska de klimatpåverkande utsläppen från transportsektorn.
- Vi saknar **förslag för att främja konvertering av bensindrivna bilar så att dessa kan gå på etanol** eller annat förnybart bränsle. Fortfarande drivs de flesta nya bilar som säljs med bensin, och en stor andel av de bilar som säljs idag kommer fortfarande att vara i bruk om 15-20 år. Att främja konvertering av bensindrivna bilar kan därför ha stor betydelse för att få en snabbare minskning av transportsektorns klimatbelastande utsläpp. Regeringen bör låta utreda i särskild ordning hur detta ska göras.
- **Även för flygsektorn behövs nationella mål och åtgärder för utsläppsminskningar**, parallellt med internationellt arbete. Andra länder (Storbritannien, Tyskland) har börjat vidta sådana åtgärder, det bör Sverige också göra.
- Regeringen bör också uppmärksamma att **tomgångskörning** av olika fordon och maskiner medför onödiga utsläpp som belastar både klimatet och luftkvaliteten. Det gäller inte bara bilar, utan även exempelvis fartyg, diesellokomotiv och arbetsredskap av olika slag. Regeringen bör se över möjligheterna att införa skarpare styrmedel mot onödig tomgångskörning.
- Vi saknar också **konkreta förslag om hur samhället ska främja ett ökat byggande i trä** – trots att detta nämns på flera ställen i betänkandet som ett bra sätt att binda koldioxid för en längre tid. Detta är särskilt viktigt nu när bostadsbyggandet behöver öka kraftigt. Regeringen bör låta utreda detta i särskild ordning.
- När det gäller livsmedelssektorns klimatpåverkan, så bör det också uppmärksammas att framställning av kvävegödselmedel förbrukar stora mängder energi, samtidigt som stora mängder av kvävenäringsämnen slösas bort genom att vår avloppshantering är inriktad på

denitrifiering, dvs omvandling av kväve i växtnäringsform till kvävgas. För att få en långsiktigt hållbar livsmedelsproduktion bör vi börja planera för en **avloppshantering som ger ett fungerande kretslopp, inte bara av fosfor utan även av kvävenäringsämnen.** (I Sverige används årligen 1,8-1,9 Twh till framställning av kvävegödselmedel, vilket är i storleksordningen en femtedel av jordbrukets energianvändning och 0,3 % av den totala energianvändningen i landet. Globalt står framställning av kvävegödselmedel för mer än 1 % av den totala energianvändningen.)

- Även om det finns behov av att utreda hur vi ska beräkna de **klimatpåverkande utsläppen i andra länder som orsakas av vår konsumtion i Sverige**, så bör vi redan nu inleda åtgärder för att minska denna klimatpåverkan. Om regeringen inte är beredd att redan nu sätta ett mål för hur denna påverkan ska minskas, så bör regeringen ändå slå fast som ambition att inom några år besluta om ett sådant mål.